

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kursplan

Nämnden för utbildningsvetenskap

Institutionen för språk och litteratur

1TYÄ04 Tyska II – inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 30 högskolepoäng

German II – for upper secondary school teachers, 30 credits

Ämnesgrupp

Tyska

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för språk och litteratur 2011-06-17

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2012

Förkunskaper

Tyska I – inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 1–30 hp.

Mål

Gemensamma förväntade studieresultat:

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- identifiera och analysera aspekter av lärarprofessionen i förhållande till ämnet och ämnets didaktik
- diskutera, analysera samt göra ämnesdidaktiska ställningstaganden (val) i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för.
- på tyska uttrycka sig såväl muntligt som skriftligt inom ämnesområden som är relevanta för kursen

Innehåll

-

Delkurs 1 Grammatik och fonetik II 7,5 högskolepoäng

Grammatik och tysk ordbildning, 4,5 hp

Kursen innehåller en fördjupning av de under termin ett inhämtade kunskaperna i grammatik och tysk syntax. Dessutom ingår en översikt över tyska språkets ordbildningssystem.

Allmän och tysk fonetik, 3 hp

Delkursen ger en översikt över den allmänna fonetikens grundbegrepp, terminologi och grundläggande metodik samt över tyskans ljudbildnings- och intonationssystem.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- visa fördjupning av sina i termin ett inhämtade kunskaper i såväl tysk grammatik som tyska språkets formsystem och tysk syntax, samt ha förvärvat kunskaper om tyska språkets ordbildnings-, ljud- och intonationssystem,
- identifiera grammatiska moment och förklara grammatiska strukturer av vikt i en undervisningssituation.

Examination

Delkursen Grammatik och tysk ordbildning examineras genom skriftlig salstentamen.

Delkursen Allmän och tysk fonetik examineras genom skriftlig salstentamen.

Delkurs 2 Skriftlig språkfärdighet 7,5 högskolepoäng

Översättning, 4,5 hp

I kursen tränas översättning av medelsvåra texter från och till tyska men även systematiskt uppbyggda översättningar av kontrastivt svåra grammatiska företeelser. Övningarna anknyter genomgående till de i delkurs 1 inhämtade grammatikkunskaperna.

Uppsats, 3 hp

I kursen tränas uppsatsskrivning (processkrivning) på tyska över förelagda ämnen, som nära ansluter till kursen i övrigt eller är av allmän karaktär.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- översätta medelsvåra texter till och från tyska men även systematiskt uppbyggda översättningsövningar på kontrastivt svåra grammatiska företeelser,
- producera olika typer av enklare, huvudsakligen korrekta texter på tyska,
- redogöra för viktiga språkspecifika skillnader mellan tyskan och svenskan gällande strukturering av information i textproduktion och dess betydelse för skolundervisningen.

Examination

Delkursen Översättning examineras genom en gemensam nationell skriftlig salstentamen.

Delkursen Uppsats examineras genom skriftlig salstentamen.

Delkurs 3 Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikatio 7,5 högskolepoäng

Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria, 3 hp

Kursen innehåller en översikt över de tyskspråkiga ländernas litteratur- och kulturhistoria

Textstudium med muntliga övningar, 4,5 hp

Kursen innehåller ett studium av äldre och modern skönlitteratur och modern sakprosa med anknytning till olika områden av de tyskspråkiga ländernas kultur med huvudvikten lagd på den allmänna språkfärdighetsträningen. De äldre verken läses främst ur litteratur- och kulturhistorisk synvinkel. Närvaro är obligatorisk i momentet Textstudium med muntliga övningar.

Efter avslutad kurs ska den studerande

- visa god förmåga att språkligt analysera en text med avseende på såväl tidsbundna som stilistiskt typiska drag, att analysera och förstå innehållet i en text

och att relatera det till historiska, politiska och kulturella företeelser i samtiden,

- kunna redogöra för de tyskspråkiga ländernas kultur, särskilt litteraturen.

Examination

Delkursen Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria examineras genom skriftlig salstentamen.

Delkursen Textstudium med muntliga övningar examineras genom muntlig tentamen.

Delkurs 4 Didaktik II, 7,5 hp 7,5 högskolepoäng

Delkursen kan ges i samverkan med lärarutbildningen i tyska vid ett partneruniversitet. Inom denna kurs studeras olika språkinläringsteorier med betoning på moderna teorier och andraspråksinläring. Även huvuddragen av det tyska språkets utveckling studeras. Andraspråksproduktioner diskuteras och analyseras. Kursen innehåller även litteraturdidaktik, där ett urval skönlitterära texter bearbetas främst ur ett didaktiskt perspektiv. Kursen anknyter till pågående forskningsprojekt inom andraspråksinläring samt litteraturdidaktik, där den studerande tränas i ett vetenskapligt förhållningssätt. Kursen omfattar även praktiska tillämpningsövningar av IKT-verktyg för undervisning och lärande i språk. Gällande styrdokument diskuteras, och utvärdering och planering av undervisningsuppgifter med anknytning till lärarprofessionen sker i relation till dessa. Närvaro är obligatorisk på denna delkurs. I slutet av terminen kan en fältstudie genomföras i målspråkslandet.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- koppla modern språkinläringsteori och litteraturdidaktik till olika undervisningssituationer,
- redogöra för de viktigaste dragen i tysk språkhistoria och kunna diskutera språk i ett kulturellt och socialt sammanhang,
- formulera didaktiska frågeställningar utifrån kurslitteraturen och tillämpa dem på den egna pedagogiska verksamheten,
- planera och utvärdera undervisningsuppgifter i enlighet med gällande styrdokument,
- formulera relevanta problemställningar som grund för en enklare undersökning av vetenskaplig karaktär.

Examination

Delkursen examineras genom aktivt deltagande i seminarier samt ett kortare arbete av vetenskaplig karaktär som anknyter till ett med utgångspunkt i kurslitteraturen valt tema.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och gruppövningar.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För att erhålla sammanfattningsbetyget Väl godkänd på hela kursen fordras att sammanlagt minst 22,5 poäng av den totala poängsumman åsatts betyget Väl godkänd.

För studerande som ej godkänts vid ordinarie tentamenstillfälle ges möjlighet till maximalt fyra ytterligare tillfällen.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan

och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Överlappning

Kursen motsvarar delvis den fristående kursen TY210.

Övrigt

Eventuella utgifter i samband med fältstudiedagar står studenten själv för.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1: Grammatik och fonetik II, 7,5 hp

Grammatik och tysk ordbildning, 4,5 hp

Klingemann, Ulrike, Magnusson, Gunnar & Didon, Sybille. *Bonniers tyska grammatik*. Stockholm: Bonnier utbildning, 2007. ISBN: 9789162283520. 272 s.

Referenslitteratur:

Ljung, Magnus & Ohlander, Solve. *Allmän grammatik*. Malmö: Gleerups, 1992. ISBN: 9789140607454. 239 s.

Inghult, Göran. *Tysk ordbildning*. Stockholm: Liber, 2001. ISBN: 9789147049967. 112 s.

Sandberg, Bengt. *Utvalda moment i den tyska grammatiken. Förstärkningsövningar för universitetsstudierande*. Göteborg, 1994. (Distribution: Bengt Sandberg, Svangatan 21, 43431 Kungälv). 89 s.

Allmän och tysk fonetik, 3 hp

Lundström, Eva & af Trampe, Peter. *Elementär fonetik*. Lund: Studentlitteratur, 1993. ISBN: 9789144267920. 122 s.

Referenslitteratur:

Korlén, Gustaf & Malmberg, Bertil. *Tysk fonetik*. Malmö: Gleerups, 1993. ISBN: 9789140616227. 173 s.

Duden. *Aussprachewörterbuch: Wörterbuch der deutschen Standardaussprache. Duden 6*. Mannheim: Dudenverlag, 2003. ISBN: 3-411-00916-0.

Delkurs 2: Skriftlig språkfärdighet, 7,5 hp

Översättning, 4,5 hp och Uppsats, 3 hp

Inga obligatoriska läromedel. Den studerande rekommenderas att på egen hand arbeta igenom en av följande böcker:

Freund, Folke & Rossenbeck, Klaus. *Tysk skrivkurs för universitetsstudier*. Lund: Studentlitteratur, 1976. ISBN: 9789144092416. 168 s.

Haglund-Dragic, Monica & Sandberg, Bengt. *Kulturkrock med Notrufsäule. Övningstexter med översättningsförslag och kommentarer för universitetsstudier på B-nivån i tyska*. Göteborg: Institutionen för tyska och nederländska, Göteborgs universitet, 1996. 52 s.

Duden. *Deutsches Universalwörterbuch*. Mannheim: Dudenverlag, 2003. ISBN: 3-411-05504-9

Duden. *Richtiges und gutes Deutsch: Wörterbuch der sprachlichen Zweifelsfälle*.

Duden 9. Mannheim: Dudenverlag, 2007. ISBN: 978-3-411-04096-4.

Delkurs 3: Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation, 7,5 hp

Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria, 3 hp

Packalén, Sture. *Literatur und Leben. Deutschsprachige Literatur von 750 bis 2000*. Stockholm: Liber, 2002. 301 s. (Distribution: fulltext tillgänglig i www.diva-portal.org)

Lyrik: Tillhandahålls av institutionen. Ca 20 s.

Textstudium med muntliga övningar, 4,5 hp

Fallada, Hans. *Kleiner Mann – was nun?* Reinbek bei Hamburg: Rowohlt, 1991. ISBN: 3499100010. 309 s.

Fontane, Theodor. *Effi Briest*. München: Goldmann, 2003. ISBN: 3442075750. 399 s.

Frisch, Max. *Homo Faber*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1997. ISBN: 978-3-518-39240-9. 240 s.

Goethe, Johann, Wolfgang v. *Die Leiden des jungen Werther*. Stuttgart: Reclam, 2001. ISBN: 978-3-15-000067-0. 164 s.

Hauptmann, Gerhart. *Bahnwärter Thiel*. Stuttgart: Reclam, 1987. ISBN: 3-15-006617-4. 48 s.

Horvath, Ödon v. *Jugend ohne Gott*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1983. ISBN: 3-518-37563-6183 s.

Kafka, Franz. *Das Urteil und andere Erzählungen*. Frankfurt am Main: Fischer, 1991. ISBN: 3-596-20019-9. 137 s.

Keller, Gottfried. *Kleider machen Leute*. Husum: Hamburger Lesehefte, 1987. ISBN: 3872910027. 48 s.

Schlink, Bernhard. *Der Vorleser*. Zürich: Diogenes, 1998. ISBN: 3-257-22953-4. 207 s.

Delkurs 4: Didaktik II, 7,5 hp

Hufeisen, Britta & Neuner, Gerhard. *Angewandte Linguistik für den fremdsprachlichen Deutschunterricht*. Berlin: Langenscheidt, 2003. ISBN: 9783468496578. 137 s.

Marx Åberg, Angela. ”Uppgift eller upplevelse?” Om läsuppgiftens roll vid läsning av litterära texter i språkundervisningen. I: Tornberg, Ulrika, Malmkvist, Anita, Valfridsson, Ingela (red.) 2009. *Språkdiraktiska perspektiv. Om undervisning och lärande i främmande språk*. Stockholm: Liber. ISBN: 47-09335-9. 10 s.

Rosén, Christina. Informationsstruktur i andraspråkstexter. Vad är det som gör att svenska låter som svenska och tyska som tyska? I: Tornberg, Ulrika, Malmkvist, Anita, Valfridsson, Ingela (red.) 2009. *Språkdiraktiska perspektiv. Om undervisning och lärande i främmande språk*. Stockholm: Liber. ISBN: 47-09335-9. 10 s.

Rosén, Christina. Textproduktion i andraspråksundervisning – varför låter en svensk ”svensk” och en tysk ”tysk”? I: Juvonen, Päivi (red.), *Språk och lärande / Language and Learning. Rapport från ASLA:s höstsymposium, Stockholm, 7-8 november 2008*. 2009. ISBN: 978-91-87884-22-1. 15 s.

Stedje, Astrid. *Deutsche Sprache gestern und heute*. München: Fink, 1989. ISBN: 9783825214999. 223 s.

Tornberg, Ulrika. *Språkdiradik*. 4:e uppl. Malmö: Gleerup, 2009. ISBN: 978- 91-40-66831-8. ca 100 sidor i urval.

Westphal, Bärbel. Literaturdidaktik in der Hochschullehre? I: *Studia Neophilologica*, Vol. 81, Nr. 2, 207-216, 2009. 10 s.

Stencilmaterial som tillhandahålls av institutionen. Ca 60 s.

Ett urval av skönlitterära texter görs i samråd med kursledaren. Ca 150 s.